

УТВЪРДИЛ
Стоян Георгиев
Директор

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В ОУ „ПЕЙО ЯВОРОВ“ - ГР. БУРГАС

ВЪВЕДЕНИЕ

Обучението и приобщаването на ученици от уязвими групи показва, че в образователната практика и взаимодействие с тях е особено важно да се разбира тяхното различие. Ученето да се свързва със силните им страни и интереси, а учителят е този посредник, който улеснява процеса. Неговото майсторство е в откриването на точките на включване на всеки ученик в ученето, събуждането и поддържането на желанието на детето да знае и изследва, и в намирането на решения за активното му участие. Учебните програми са мостовите, по които, придружено от учителя, детето трябва да извърви пътя към откриване на себе си, света и мястото си в него.

Изграждането на училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи е подчинено на основните приоритети на правителството. Базира се на следните **основни принципи**:

- Всеки ученик има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
- Всеки ученик може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретния ученик.

- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите и мнението на ученика трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Ученикът следва да бъде стимулиран да участва активно в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.
- Разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за надграждане на досегашния положителен опит в тази област.
- Ранна превенция на обучителни затруднения.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, **Законът за предучилищното и училищно образование** възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- 2000 - Европейската социална харта /ревизирана/.
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея.
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права.
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование.
- Стандарт за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

ОУ „Пейо Яворов“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на ОУ „Пейо Яворов“ - гр. Бургас, под ръководството на директора Стоян Георгиев. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години училищният клас се състои от ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и от ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие

и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си. Срещата с представители на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предвижда провеждането на дейности за използване и развиване на: интеркултурното образование; умение за общуване с представители на различни култури; съзнателно изграждане на толерантност, като особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение. Създават се условия за достъпна качествена грижа за учениците в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При учениците в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди- и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни. Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване акцентира върху ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик.
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища акцентът се поставя върху: изграждане на достъпна архитектурна среда; сформиране на екипи от специалисти, съобразно потребностите на учениците; провеждане на диагностична и консултативна дейност с учениците и техните родители; осигуряване на специални учебно-технически средства и апаратура; изготвяне на индивидуални образователни програми и учебни програми по специалните учебни предмети.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез: използване на единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за учениците със специални образователни потребности; изграждане на положителни нагласи към приобщаващото обучение в различните общности – учители, ученици и родители; създаване на условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от мултикултурна среда.

- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от мултикултурна среда.
- Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда.
2. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности по програми и график, определени от директора на училището.
3. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от мултикултурна среда.
4. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и нагласи спрямо учениците с увреждания.
5. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
6. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на ученици с увреждания.